

gemeente
Zoetermeer

Omnibusenquête 2017

deelrapport samenspraak

Omnibusenquête 2017

deelrapport samenspraak

Januari 2018

Samenstelling rapport: Mariëlle Bartels, Afdeling JABO/ Onderzoek en Statistiek
In opdracht van: Coen Helderman, Afdeling Communicatie

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	5
1	Onderzoeksverantwoording7
1.1	Inleiding7
1.2	Doelstelling7
1.3	Respons7
1.4	Opzet rapport.....7
2	Alle respondenten9
2.1	Inleiding9
2.2	Belang samenspraak.....9
2.3	Vorgenomen deelname aan samenspraak10
2.4	Bekendheid en belang ondersteuning bij eigen initiatief.11
3	Deelnemers aan een samenspraakproces 13
3.1	Deelname aan samenspraak13
3.2	Redenen om aan samenspraak deel te nemen14
3.3	Onderwerpen samenspraak15
3.4	Ruimte binnen het samenspraakproces.....16
3.5	Communicatie over het samenspraakproces.....17
3.6	Oordeel over het informeren tijdens het samenspraakproces18
3.7	Oordeel over de bij samenspraakproces betrokken medewerkers19
3.8	Oordeel over het resultaat van het samenspraakproces19
3.9	Algemeen oordeel over het samenspraakproces.....20
3.10	Tips voor samenspraak20
Bijlage 1: Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	21
Bijlage 2: Populatie, steekproef en respons	23
Bijlage 3: Selectie van de vragen uit de omnibusenquête 2017	25
Bijlage 4: Resultaten in tabelvorm	29

Samenvatting

Alle respondenten

De vragen over 'samenspraak' zijn onder 4000 personen van 18 jaar en ouder uitgezet. 1007 personen hebben één of meer vragen over het onderwerp 'samenspraak' beantwoord: een respons van 25%.

Aan alle respondenten zijn vragen gesteld over het belang van samenspraak, de bereidheid om deel te nemen, en de bekendheid van ondersteuning door de gemeente bij initiatieven van inwoners.

- 78% vindt het belangrijk of zeer belangrijk dat de gemeente hen door middel van samenspraak betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en/of projecten;
- 71% geeft aan in min of meerdere mate te zullen gaan deelnemen aan samenspraak als zij daarvoor de mogelijkheid zouden krijgen;
- 45% is bekend met het feit dat de gemeente hen ondersteuning kan bieden bij maatschappelijke initiatieven;
- 76% vindt het belangrijk of zeer belangrijk dat de gemeente ondersteuning biedt bij maatschappelijke initiatieven.

Respondenten die aan samenspraak hebben deel genomen

Van de respondenten heeft 9% (92 respondenten) in het afgelopen jaar deelgenomen aan samenspraak.

De twee belangrijkste redenen om niet deel te nemen zijn 'ik had het te druk' en 'er was geen onderwerp dat op mij of mijn woonomgeving betrekking had', genoemd door respectievelijk 32% en 20% van de respondenten die niet aan samenspraak hebben deelgenomen.

Aan de respondenten die in het afgelopen jaar hebben deelgenomen aan samenspraak zijn vragen gesteld over het samenspraakproces: over de reden om deel te nemen, het onderwerp, de ruimte binnen het samenspraakproces, de communicatie, en de betrokken medewerkers. Tenslotte is een overall rapportcijfer gevraagd.

- Voor 45% was 'het meepraten over het te voeren beleid/ het project / mijn voorkeur te kunnen inbrengen' de belangrijkste reden om aan het samenspraakproces; voor 29% was de belangrijkste reden 'het verkrijgen van informatie over het te voeren beleid/ het project';
- De belangrijkste onderwerpen waren bouwplannen (41%) en infrastructuur (33%);
- Voor 90% was het duidelijk welke ruimte men had binnen het samenspraakproces: meepraten 45% en informeren 43%;
- 91% is door de gemeente op de hoogte gehouden;
- 33% tot 48% beoordeelt de bij het samenspraakproces betrokken medewerkers op verschillende aspecten met goed of zeer goed. Daarbij scoren deskundigheid, betrokkenheid en het beste (beide 48%); Een groot aandeel (34% tot 45%) heeft de verschillende aspecten met 'neutraal' beoordeeld;
- 46% is tevreden met het resultaat van het samenspraakproces, 30% is ontevreden en 24% heeft daar geen mening over;
- 33% is tevreden over de wijze waarop de gemeente het resultaat van het samenspraakproces heeft teruggekoppeld, 39% is ontevreden en 28% heeft daar geen mening over;
- de gemiddelde waardering voor het samenspraakproces is een 6,0. 67% heeft het samenspraakproces met een voldoende beoordeeld, 29% met een onvoldoende en 4% heeft geen oordeel gegeven.

1 Onderzoeksverantwoording

1.1 Inleiding

In september en oktober 2017 is in Zoetermeer de jaarlijkse omnibusenquête gehouden. In deze enquête worden over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. Eén van de onderwerpen in de omnibusenquête is 'samenspraak'.

1.2 Doelstelling

Doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in:

- hoe belangrijk inwoners van Zoetermeer samenspraak vinden;
- de bereidheid om deel te nemen aan een samenspraakproces;
- de bekendheid en het belang van ondersteuning door de gemeente bij maatschappelijke initiatieven;
- de deelname aan samenspraakproces(sen) in het afgelopen jaar;
- het onderwerp van het samenspraakproces;
- de belangrijkste reden om deel te nemen aan het samenspraakproces;
- de ruimte die men kreeg binnen het samenspraakproces;
- de communicatie over het samenspraakproces;
- de waardering van de bij het samenspraakproces betrokken medewerkers;
- de tevredenheid over het resultaat van het samenspraakproces.

1.3 Respons

Voor de omnibusenquête 2017 zijn drie niet overlappende steekproeven getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer van 4000 inwoners van 18 jaar en ouder. Deze waren op 1 september 2017 allen in Zoetermeer woonachtig en op die datum 18 jaar of ouder. Voor deze personen geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een 'bijzonder woongebouw' (zoals verzorgingshuis, gevangenis of gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen.

De respons op de enquête met het onderwerp 'samenspraak' bedraagt 1007 personen. Deze personen hebben bij het onderwerp 'samenspraak' één of meer vragen beantwoord. De respons bedraagt daarmee 25%. De respons is lager dan vorig jaar.

1.4 Opzet rapport

In de hoofdstukken 2 en 3 worden de resultaten gepresenteerd. Indien verschillen met 2014, 2015 en 2016 significant¹ zijn, zullen deze worden aangegeven. Indien dat niet zo is zal gesproken worden van 'ongeveer hetzelfde'.

In bijlage 1 staat uitleg over de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de onderzoeksuitkomsten. Bijlage 2 bevat staat een overzicht van de verdeling van de bevolking, de steekproef en de respons naar leeftijd en geslacht.

Bijlage 3 bevat de vragen die zijn gesteld in het onderzoek over het onderwerp 'samenspraak'. In bijlage 4 zijn de resultaten van de vragen in tabelvorm opgenomen.

¹ Verschillen zijn significant als met een betrouwbaarheid van 95% gesteld kan worden dat waarden niet hetzelfde zijn.

2 Alle respondenten

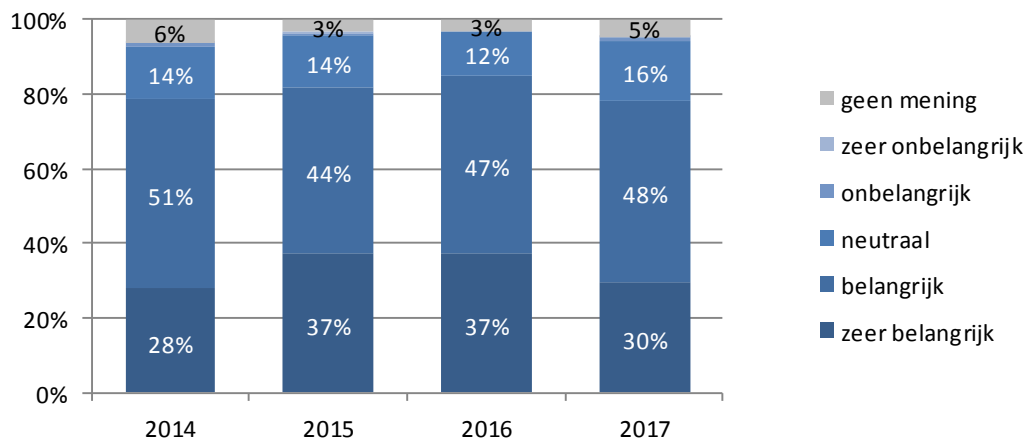
2.1 Inleiding

De gemeente Zoetermeer betreft inwoners bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en/of projecten. Ook kunnen bewoners op eigen initiatief de gemeente betrekken bij onderwerpen. Beide zijn vormen van Samenspraak. In dit hoofdstuk worden de resultaten weergegeven van de vragen die aan alle respondenten zijn gesteld over samenspraak, ongeacht of men in het afgelopen jaar aan een samenspraakproces heeft deelgenomen.

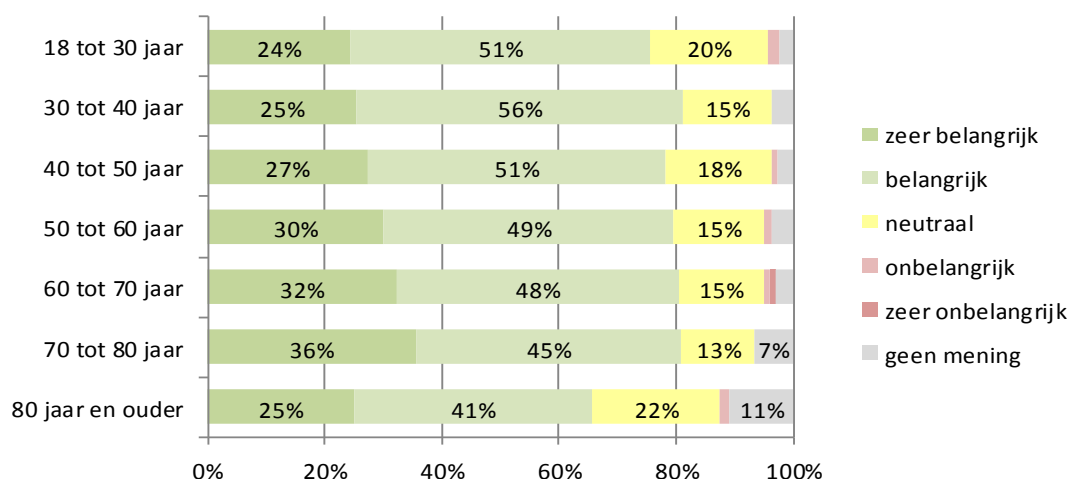
2.2 Belang samenspraak

Van de respondenten geeft 78% aan het belangrijk(48%) of zeer belangrijk(30%) te vinden dat de gemeente hen door middel van samenspraak betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en/of projecten. Dit is ongeveer hetzelfde als in 2014 en 2015 maar iets lager dan 2016 (84%)².

Figuur 2.1 Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners door middel van samenspraak betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en/of projecten? In 2017 ingevuld door 998 respondenten.

Figuur 2.2 Belang van samenspraak naar leeftijdsklasse

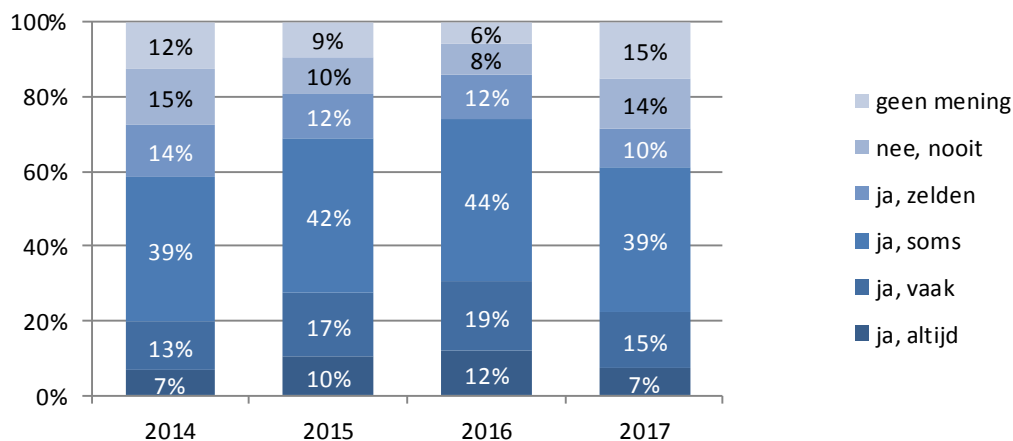
² Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage van 2017 lager is dan in 2016. Er kan niet met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden de percentages in 2017 afwijken van 2014 en 2015.

De verschillen in leeftijdsklassen zijn niet groot. Alleen respondenten van 80 jaar en ouder vinden samenspraak minder belangrijk en hebben vaker 'geen mening' ingevuld³.

2.3 Voorgenomen deelname aan samenspraak

In totaal zegt 71% aan samenspraak te zullen gaan deelnemen als zij daarvoor de mogelijkheid krijgen. Dit is ongeveer hetzelfde als in 2014 (72%), maar minder dan in 2015 (81%) en 2016 (87%)⁴. De grootste groep geeft aan soms te zullen gaan deelnemen (39%). Op de tweede plaats komt 'vaak' met 15%.

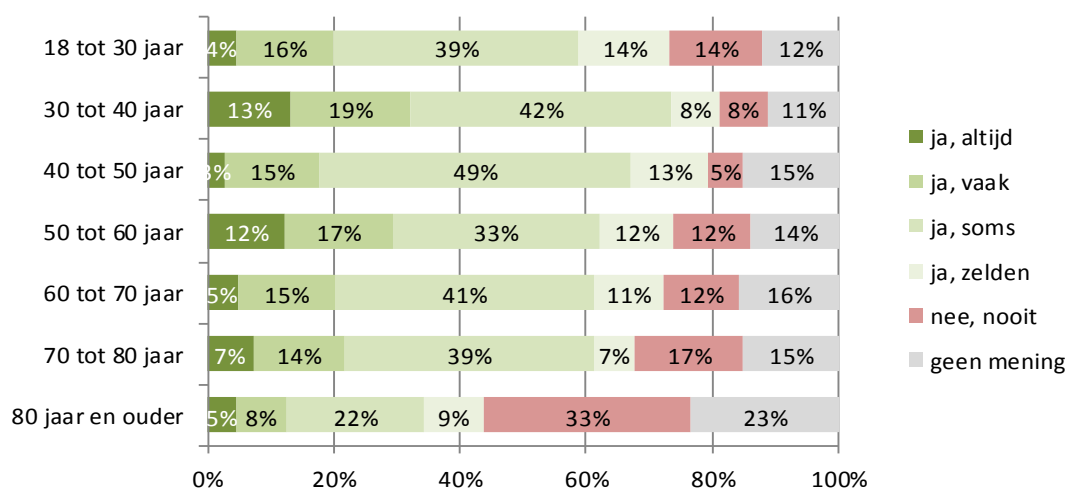
Figuur 2.3 Als u de mogelijkheid krijgt om aan samenspraak deel te nemen, zou u daar dan gebruik van maken? In 2017 Ingevuld door 997 respondenten.

Het percentage respondenten dat bereid is aan samenspraak deel te nemen is het hoogst in in de leeftijdscategorieën 30 tot 50 jaar: ongeveer 80%.

Bij respondenten in de leeftijdscategorieën van 18 t/m 30 jaar en 50 tot 70 jaar ligt dit percentage rond 73%. Bij respondenten van 80 jaar en ouder ligt het percentage op 44%.

Figuur 2.4 Bereidheid tot deelname naar leeftijdsklassen. Ingevuld door 871 respondenten. Van 26 respondenten die vraag 53 hebben ingevuld is geen leeftijd bekend.

³ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat het percentage respondenten in de leeftijdsgroep van 80 jaar en ouder dat samenspraak belangrijk of zeer belangrijk is, lager is dan de overige leeftijdscategorieën. M.b.t. de antwoordcategorie 'geen mening' kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat dit percentage lager is.

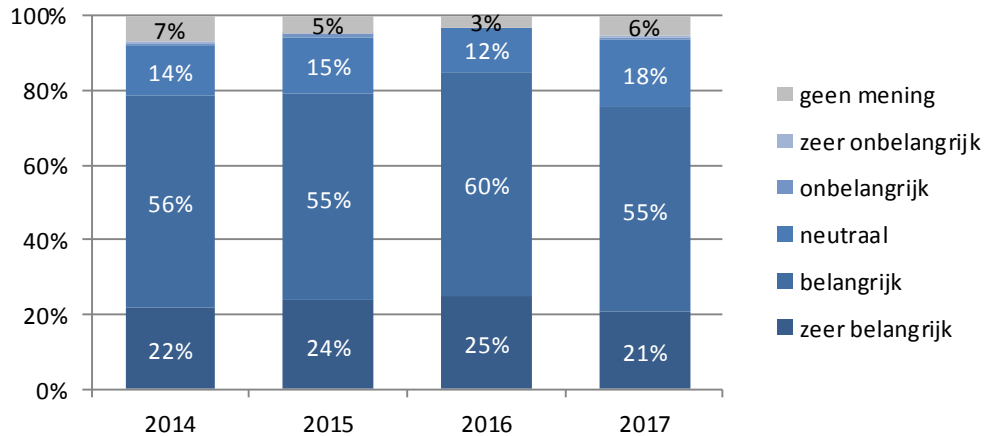
⁴ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage in 2017 lager is dan in 2015 en 2016. Er kan niet met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden de het percentage in 2017 afwijken van 2014..

2.4 Bekendheid en belang ondersteuning bij eigen initiatief.

45% is bekend met het feit dat de gemeente ondersteuning kan bieden bij maatschappelijke initiatieven van inwoners. Dit is minder dan in 2014, 2015 en 2016 52% tot 56%⁵.

76% vindt het belangrijk of zeer belangrijk dat de gemeente ondersteuning biedt bij maatschappelijke initiatieven; 55% belangrijk en 21% dit zeer belangrijk. Dit percentage is ongeveer gelijk aan 2014 en 2015 (respectievelijk 78% en 79%) maar lager dan in 2016 (85%).

Figuur 2.5 Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners ondersteunt bij dergelijke initiatieven? In 2016 ingevuld door 1000 respondenten.

⁵ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage van 2017 lager is dan in 2014, 2015 en 2016.

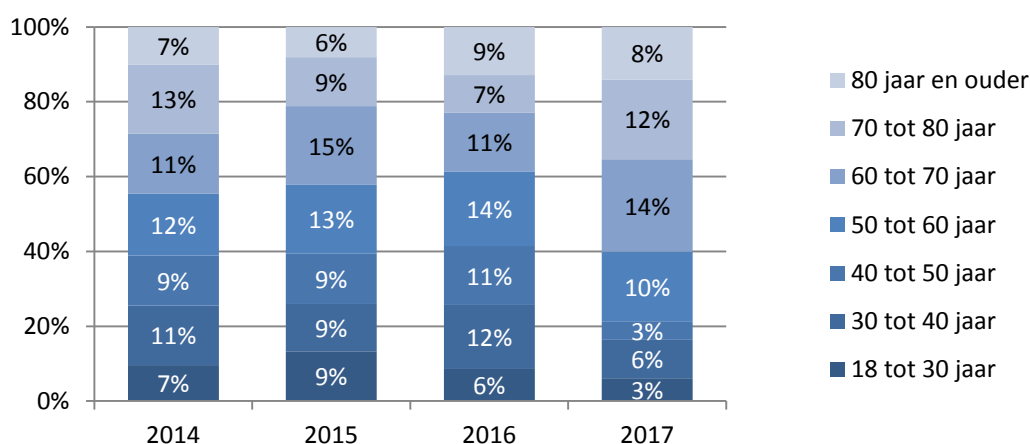
3 Deelnemers aan een samenspraakproces

3.1 Deelname aan samenspraak

Van de respondenten heeft 9% (92 respondenten) in de afgelopen 12 maanden deelgenomen aan een samenspraakproces van/met de gemeente; ongeveer hetzelfde percentage als in drie voorgaande jaren.

Vanwege het gering aantal respondenten kan alleen geconcludeerd worden dat respondenten in de leeftijdscategorieën van 50 tot 80 jaar meer deelnemen aan samenspraak dan de overige leeftijdscategorieën. Eveneens vanwege het gering aantal respondenten kan niet gezegd worden dat er verschillen zijn tussen de jaren.⁶

Figuur 3.1 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan een samenspraakproces met de gemeente? Respondenten die 'ja' hebben geantwoord, verdeeld naar leeftijdsklassen. In 2016 ingevuld door 879 respondenten (70 respondenten hebben geen leeftijd ingevuld).

De meest genoemde belangrijkste reden om niet deel te nemen is 'ik had het te druk' (32%). Dit percentage is hoger dan in 2015 en 2016⁷.

Op de tweede plaats komt 'er was geen onderwerp dat op mij of mijn woonomgeving betrekking had', door 20% als belangrijkste reden genoemd. Dit is minder dan in 2015 en 2016⁸.

In 2016 was 'er was geen onderwerp dat op mij of mijn woonomgeving betrekking had' de meest genoemde belangrijkste reden.

'Ik had daar geen interesse in' en 'het beleid ligt toch al vast' en 'ik had er geen belang bij', wordt door respectievelijk 14%, 11% en 7% genoemd. Deze percentages zijn ongeveer gelijk aan 2015 en 2016⁹.

Alleen 'Ik had er geen interesse in' laat een daling zien ten opzichte van 2015. 16,5% heeft 'anders, namelijk' ingevuld. De bij 'anders, namelijk' gegeven open antwoorden hadden met name betrekking op er niet van op de hoogte zijn (7%), er (lichamelijk) niet toe in staat zijn (4%) en het onlangs verhuisd zijn (2%). Voor de bij 'anders namelijk' genoemde open antwoorden zie bijlage 4, vraag 68.

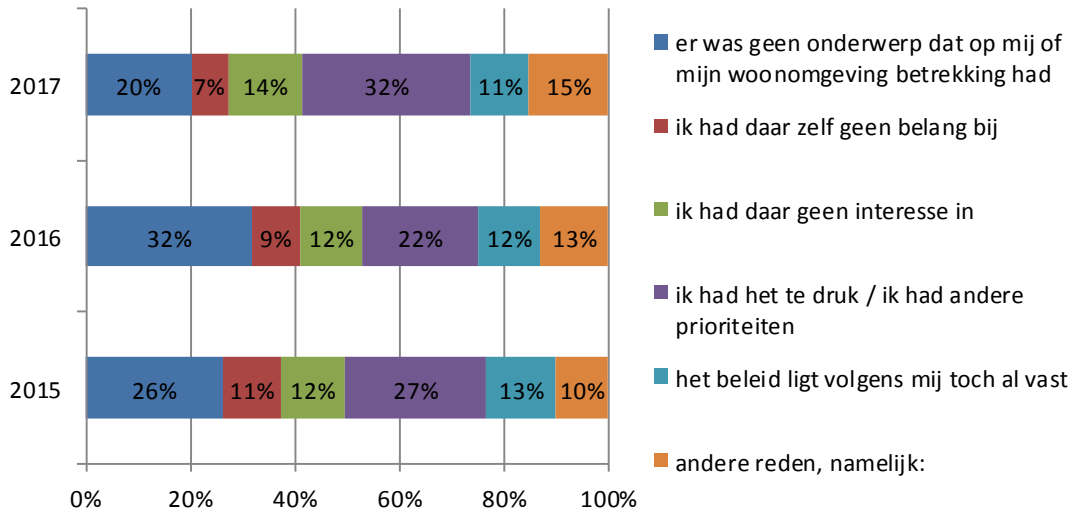
⁶ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage dat respondenten in de leeftijdscategorieën van 50 tot 80 hoger is dan de overige leeftijdscategorieën.

⁷ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat dit percentage in 2017 hoger is dan in 2015 en 2016.

⁸ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage in 2017 lager is dan in 2015 en 2016. Er kan niet met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden de het percentage in 2017 afwijken van 2014.

⁹ Er kan niet met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage in 2017 afwijkt van 2015 en 2016.

Figuur 3.2 Kunt u de belangrijkste reden geven waarom u in de afgelopen twaalf maanden niet aan samenspraak heeft deelgenomen? Ingevuld door 882 van de 909 respondenten die hebben aangegeven in de afgelopen 12 maanden niet aan samenspraak te hebben deelgenomen.

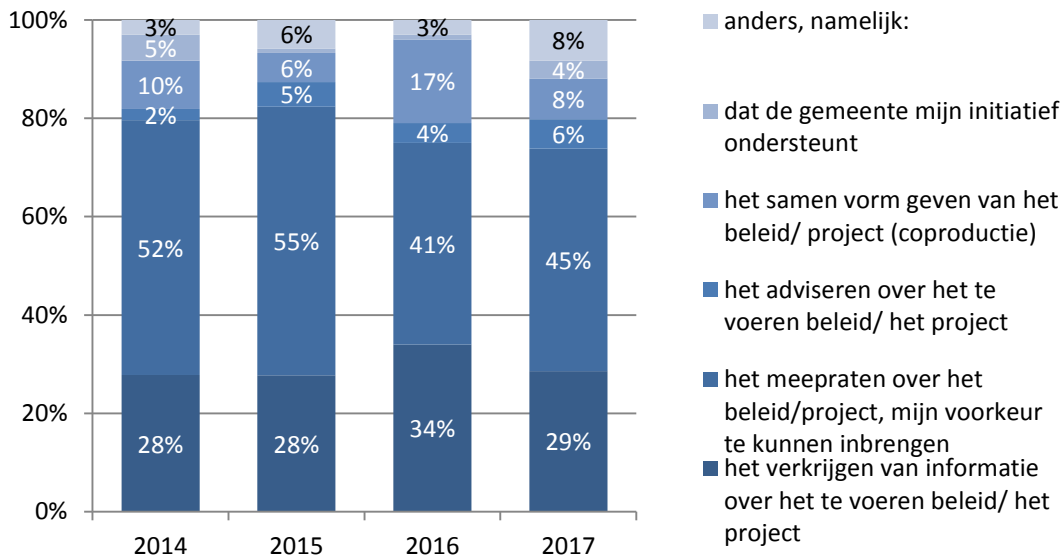

3.2 Redenen om aan samenspraak deel te nemen

De door het hoogste percentage respondenten genoemde reden om deel te nemen aan het samenspraakproces is 'het meepraten over het te voeren beleid/het project, mijn voorkeur te kunnen inbrengen'; door 45% van de respondenten genoemd. Op de tweede plaats komt 'het verkrijgen van informatie over het te voeren beleid/het project, door 29% genoemd. De overige redenen worden beduidend minder vaak aangegeven.

De percentages van verschillende de redenen zijn in de periode 2014 – 2017 ongeveer gelijk gebleven¹⁰. De bij 'anders namelijk' aangegeven redenen zijn divers van aard en gaan over specifieke onderwerpen, plannen of situaties.

Figuur 3.3 Wat was voor u de belangrijkste reden om deel te nemen aan het samenspraak-proces? Meer antwoorden per respondenten mogelijk. Ingevuld door alle 92 respondenten die in de laatste twaalf maanden aan een samenspraakproces hebben deelgenomen. Voor de bij 'anders, namelijk:' genoemde redenen, zie bijlage 4, vraag 58.

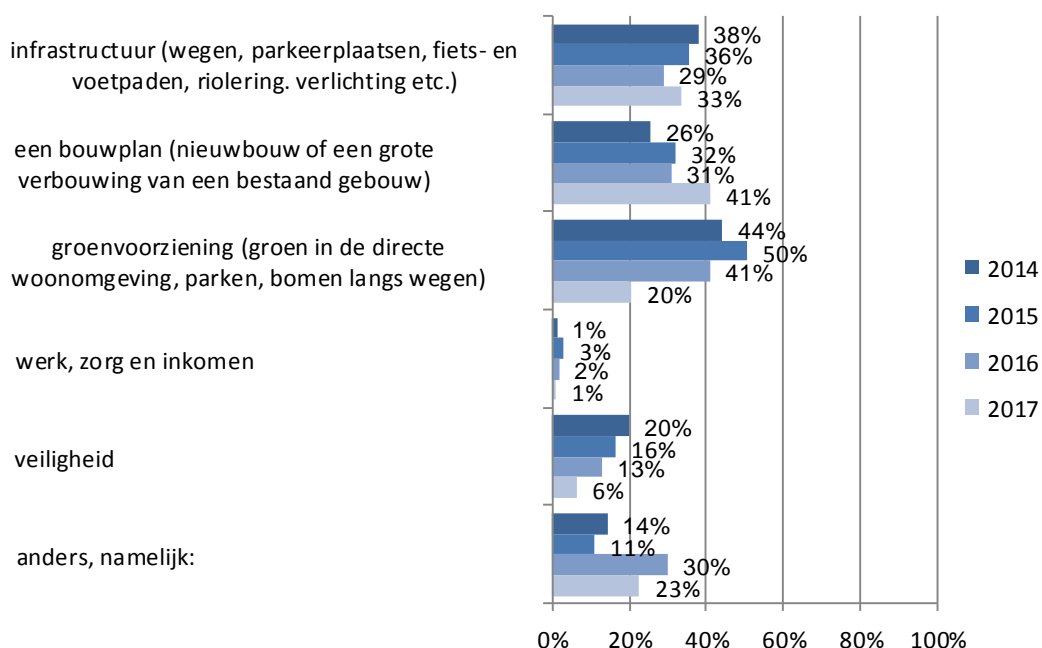
¹⁰ Er kan niet met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentages in 2017 afwijken van 2014, 2015 en 2016.

3.3 Onderwerpen samenspraak

In 2017 was het hoogste percentage respondenten (41%) betrokken bij een samenspraakproces over een bouwplan. Op de tweede plaats komt infrastructuur (33%) en op de derde plaats komen groenvoorzieningen (20%).

Ten aanzien van samenspraak rond bouwplannen is sprake van een stijging ten opzichte van 2014¹¹. Ten aanzien van de samenspraak rond groenvoorzieningen is sprake van een daling ten opzichte van alle voorgaande jaren¹². Ten aanzien van Veiligheid is sprake van een daling ten opzichte van 2014 en 2015¹³. ‘Anders, namelijk’ is lager dan in 2015 en ongeveer gelijk aan 2014 en 2016¹⁴. Bij “anders, namelijk” worden met name concrete onderwerpen/plannen genoemd.

Figuur 3.4 Wat was het onderwerp?
Meer antwoorden per respondent mogelijk. In 2016 beantwoord door 104 van de 105 respondenten die aan een samenspraakproces hebben deelgenomen. Deze 104 respondenten hebben int totaal 150 onderwerpen aangegeven.

¹¹ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage bouwplannen in 2017 hoger is dan in 2014. Ten opzichte vna 2015 en 2016 kan dit niet gesteld worden.

¹² Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage groenvoorzieningen in 2017 lager is dan in 2014, 2015 en 2016.

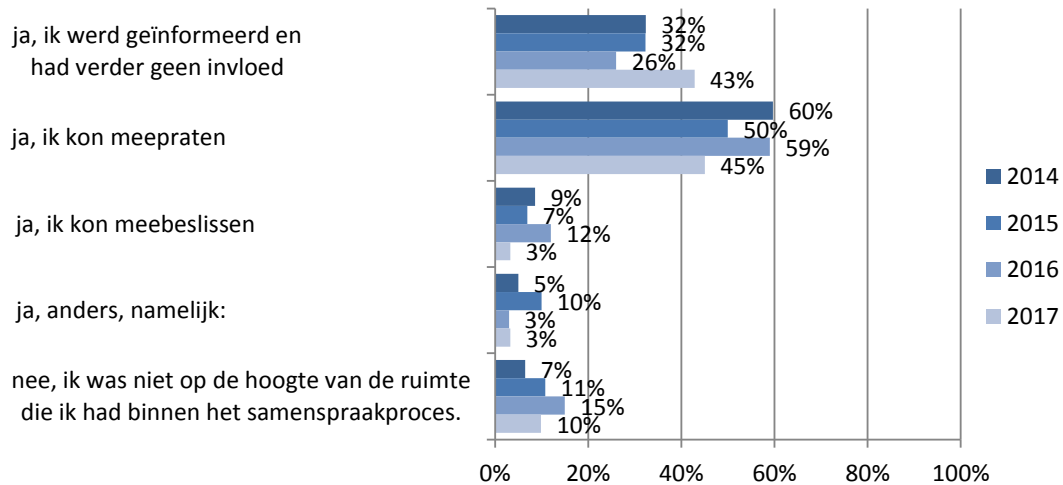
¹³ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage veiligheid in 2017 lager is dan in 2014 en 2015.

¹⁴ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage in 2017 hoger is dan in 2015. Ten opzichte van 2014 en 2016 kan dat niet gesteld worden.

3.4 Ruimte binnen het samenspraakproces

Voor 90% was het duidelijk welke ruimte men had binnen het samenspraakproces. 45% gaf aan dat de samenspraak uit meepraten bestond. Op de tweede plaats komt informeren (43%). Bij 'ik werd geïnformeerd en had verder geen invloed' is sprake van een stijging ten opzichte van 2016, ten aanzien van 2015 en 2014 is het percentage ongeveer gelijk¹⁵. De overige beïnvloedingsmogelijkheden zijn ongeveer percentages gelijk aan voorgaande jaren.

Figuur 3.5 Vraag: Was het voor u duidelijk welke ruimte u had binnen het samenspraakproces? Ingevuld door 91 van de 92 respondenten die in de afgelopen twaalf maanden hebben deelgenomen aan een samenspraakproces. Meer antwoorden per respondent mogelijk. Voor een overzicht van de bij 'anders, namelijk:' gegeven antwoorden zie bijlage 4 vraag 59.

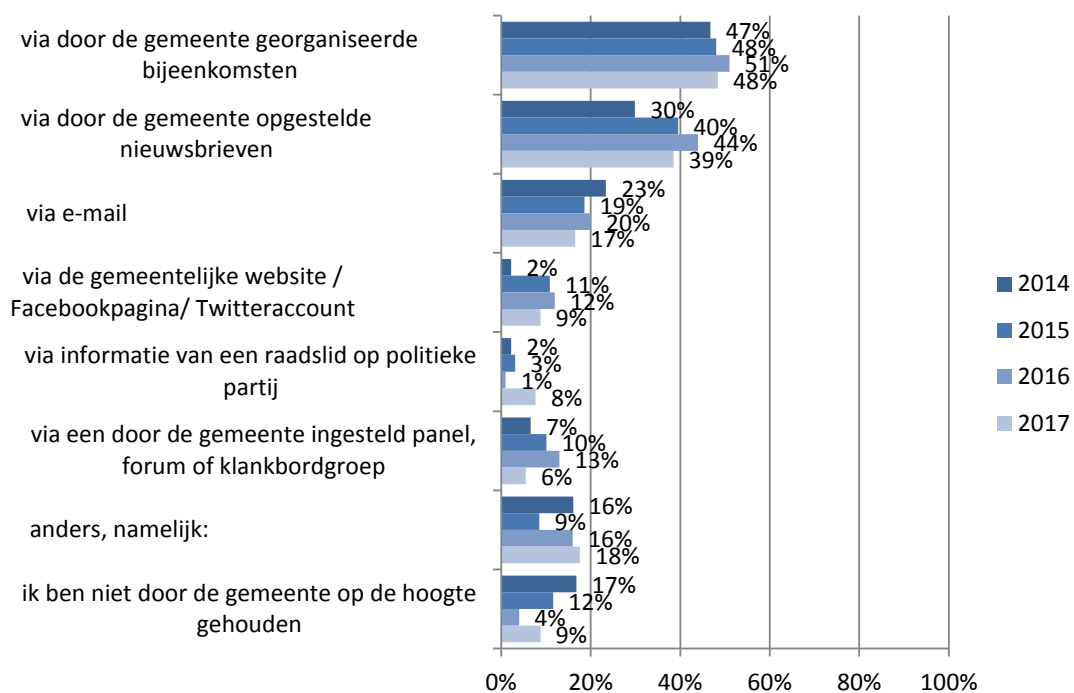

¹⁵ 'Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage in 2017 hoger is dan in 2016. Ten opzichte van 2014 en 2015 kan dat niet gesteld worden.'

3.5 Communicatie over het samenspraakproces

Van de respondenten die in de laatste 12 maanden hebben deelgenomen aan samenspraak is 91% door de gemeente op de hoogte gehouden. Het hoogste percentage respondenten (49%) is 'via door de gemeente georganiseerde bijeenkomsten' op de hoogte gehouden van het samenspraakproces. Op de tweede plaats komt 'door de gemeente opgestelde nieuwsbrieven'; door 39% genoemd. Op de derde plaats komt e-mail (17%). De overige informatiebronnen scoren beduidend lager. De percentages van de verschillende samenspraakmiddelen zijn in de periode 2014 – 2017 ongeveer hetzelfde gebleven.¹⁶

Figuur 3.6: Op welke wijze bent u door de gemeente op de hoogte gehouden bij het samenspraak-proces? In 2017 hebben 91 van de 92 respondenten die de in de afgelopen twaalf maanden aan een samenspraakproces hebben deelgenomen. Voor een overzicht van de bij 'anders, namelijk' genoemde wijzen, zie bijlage 4, vraag 60.

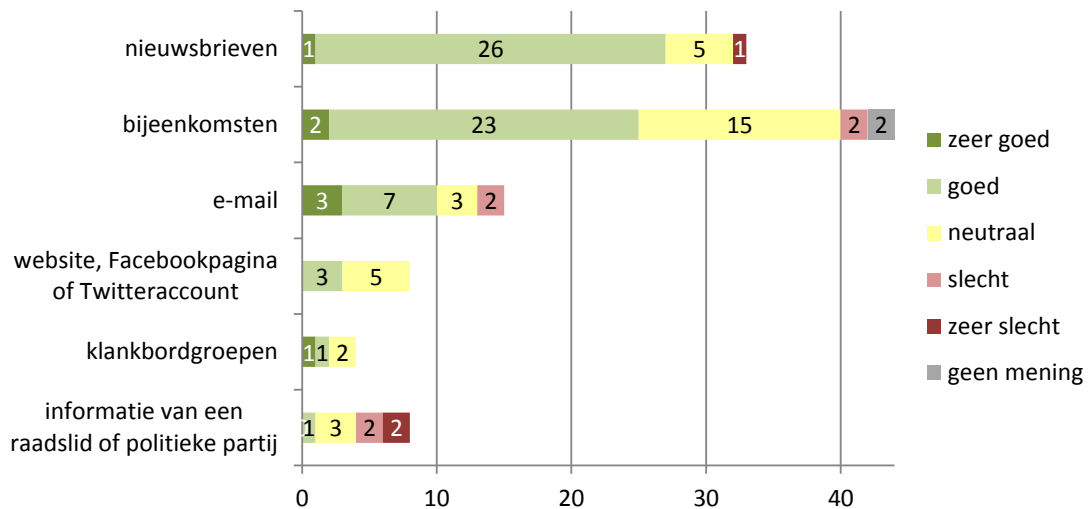

¹⁶ Er kan niet met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de percentages van de verschillende communicatiekanalen tussen de jaren 2014, 2015, 2016 en 2017 verschillen.

3.6 Oordeel over het informeren tijdens het samenspraakproces

De nieuwsbrieven worden door 27 van de 33 respondenten die door nieuwsbrieven zijn geïnformeerd over het samenspraakproces met goed of zeer goed beoordeeld. Bijeenkomsten worden door 25 van de 44 respondenten met goed of zeer goed beoordeeld. Bij de overige informatiemiddelen is het aantal respondenten te gering om hier iets over te kunnen zeggen.

*Figuur 3.7. Hoe beoordeelt u de in de vorige vraag genoemde manieren waarop de gemeente inwoners op de hoogte houdt van het samenspraakproces? Aantal respondenten.
De beoordeling van de verschillende communicatiekanalen is tussen de 4 en 44 respondenten ingevuld. Zie bijlage 4 vraag 61*

52% is tevreden over de wijze waarop men door de gemeente benaderd en op de hoogte gehouden is van het samenspraakproces, 26% is ontevreden en 22% heeft hierover geen mening. Dit is ongeveer hetzelfde als in 2014, 2015 en 2016¹⁷. Voor een overzicht van de gegeven toelichtingen, zie bijlage 4, vraag 62.

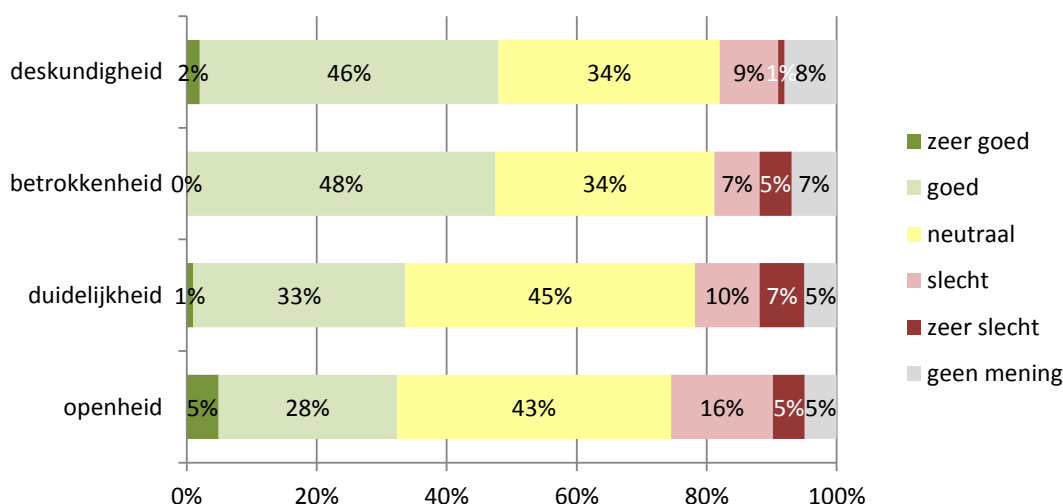
¹⁷ Er kan niet met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de percentages van de verschillende communicatiekanalen tussen de jaren 2014, 2015, 2016 en 2017 verschillen.

3.7 Oordeel over de bij samenspraakproces betrokken medewerkers

Tussen de 33% en 48% van de respondenten die in de afgelopen twaalf maanden aan een samenspraakproces heeft deelgenomen beoordeelt de bij het samenspraakproces betrokken medewerkers op de verschillende aspecten, met goed of zeer goed. Deskundigheid en betrokkenheid scoren hetzelfde: 48%. Duidelijkheid en openheid scoren met respectievelijk 34% en 33% iets minder goed. Duidelijkheid laat een afname zien ten opzichte van 2016. In vergelijking met 2014 en 2015 zijn de percentages ongeveer gelijk¹⁸.

Voor de drie overige aspecten zijn de percentages ongeveer gelijk aan 2014, 2015 en 2016. De verschillende aspecten worden door een relatief groot aandeel van de respondenten met neutraal beoordeeld: variërend van 34% tot 45%. Duidelijkheid laat ten opzichte van 2016 een toename zien van het percentage respondenten dat neutraal heeft ingevuld. Ten opzichte van 2014 en 2015 is het percentage ongeveer gelijk¹⁹. Voor de drie overige aspecten is het percentage respondenten dat neutraal heeft ingevuld ongeveer gelijk ten opzichte van 2014, 2015 en 2016. Vijf tot 8 procent van de respondenten heeft hierover geen mening.

Figuur 3.8. Hoe beoordeelt u de bij het samenspraakproces betrokken medewerkers van de gemeente? De verschillende aspecten zijn door 89 respondenten ingevuld.

3.8 Oordeel over het resultaat van het samenspraakproces

Van de respondenten is 46% tevreden met het resultaat van het samenspraakproces en 30% ontevreden. De percentages zijn ongeveer hetzelfde als in 2014, 2015 en 2016. 24% heeft geen mening ingevuld. Dit is percentage ongeveer gelijk aan 2015 en 2016, maar lager dan in 2014 (34%). Voor de opmerkingen die bij deze vraag gemaakt zijn, zie bijlage 4, vraag 64.

33% is tevreden over de wijze waarop de gemeente het resultaat van het samenspraakproces heeft teruggekoppeld, 39% is ontevreden en 28% heeft daar geen mening over. Het percentage respondenten dat tevreden is, is lager dan in 2015, maar ongeveer hetzelfde als in 2014 en 2016. De overige percentages zijn ongeveer hetzelfde als in 2014, 2015 en 2016. Voor de toelichtingen zie bijlage 4, vraag 65.

¹⁸ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat het percentage respondenten dat duidelijkheid met goed of zeer goed heeft beoordeeld in 2017 lager is dan in 2016. Ten opzichte van 2014 en 2015 kan dat niet gesteld worden.

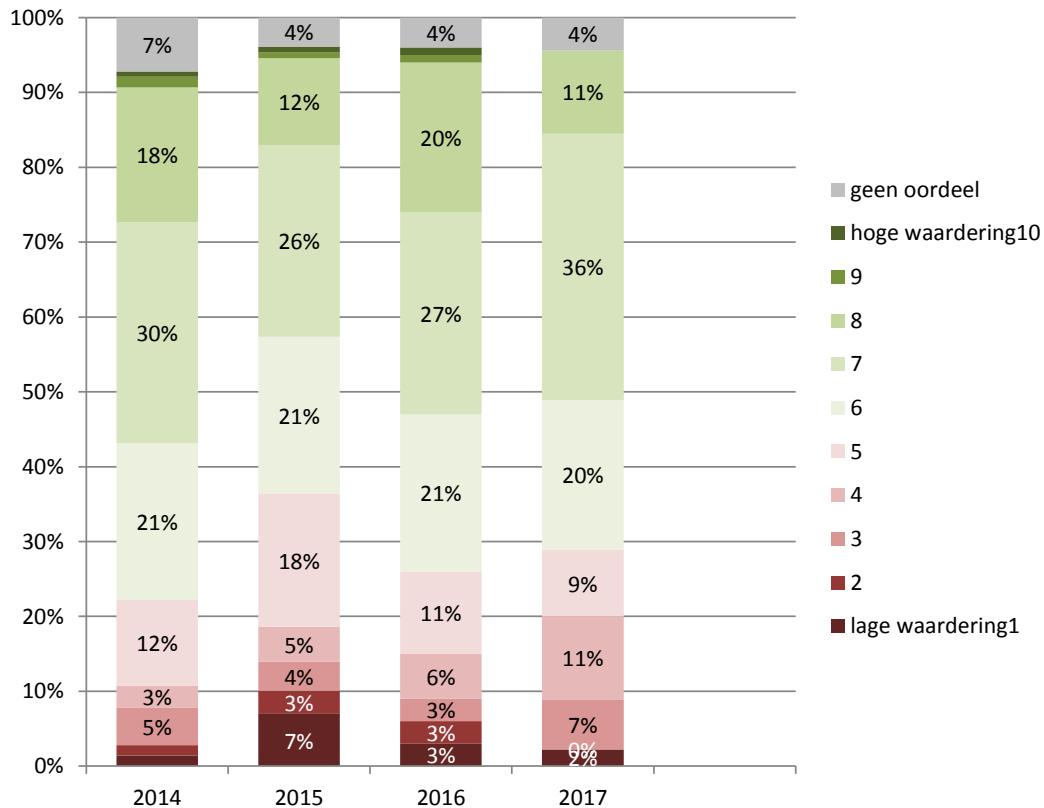
¹⁹ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat het percentage dat duidelijkheid met neutraal heeft beoordeeld hoger is dan in 2016. Ten opzichte van 2014 en 2015 kan dat niet gesteld worden.

3.9 Algemeen oordeel over het samenspraakproces

Het samenspraakproces wordt door de respondenten gemiddeld met een 6,0 gewaardeerd. Dit is ongeveer hetzelfde als in 2014, 2015 en 2016 ²⁰.

Het vaakst toegekende cijfer is een 7, door 35% van de respondenten toegekend. Van de respondenten heeft 67% het samenspraakproces met een voldoende beoordeeld. 29% heeft het samenspraakproces met een onvoldoende gewaardeerd en 4% heeft geen oordeel gegeven. De percentages zijn ongeveer hetzelfde als in voorgaande jaren. Voor een overzicht van de toelichtingen op het rapportcijfer, zie bijlage 4, vraag 66b.

Figuur 3.9. Welk rapportcijfer zou u het samenspraakproces in het algemeen geven?
Ingevuld door 90 van de 92 respondenten die aan een samenspraakproces hebben deelgenomen.

3.10 Tips voor samenspraak

In totaal zijn 24 tips gegeven. De tips zijn zeer divers van aard. Tips die vaker terug komen zijn: beter communiceren/op de hoogte houden, beter naar de inwoners luisteren.

²⁰ Er kan met een betrouwbaarheid van 95% gesteld worden dat de het percentage van 2017 niet afwijkt van 2014, 2015 en 2016. 2015 week wel af van 2016 en 2014. 2015 gaf een afwijkend beeld. Er was sprake van een significante stijging van het percentage respondenten dat rapportcijfer 1 heeft gegeven: van 1% naar 7%. Van de respondenten die het rapportcijfer 1 hebben gegeven was in meer dan de helft van de gevallen het onderwerp van samenspraak 'groenvoorziening, groenvoorziening langs de weg, bomen'.

Bijlage 1: Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben maximaal betrekking op de 1007 respondenten uit de omnibusenquête die vragen hebben ingevuld over 'samenspraak' of op bepaalde categorieën daarvan. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18 plussers kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van punt- of intervallschattingen.

Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt aangenomen dat dit in de populatie ook 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen).

Het is daarbij mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- Stel dat van alle 1001 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeerders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,2% en de 32,8%.
- Stel dat van alle respondenten er 50 gedrag x vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18 plussers die gedrag x vertonen tussen de 46,4 en 73,6% vrouw is.

Tabel 1: Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons. (Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%).

tal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1000	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1001	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1

Bijlage 2: Populatie, steekproef en respons

In de volgende tabel zijn de Zoetermeerse bevolking, de steekproef en de respons naast elkaar gezet naar de kenmerken leeftijd en geslacht.

Geconcludeerd kan worden dat de drie vergelijkingen enigszins van elkaar afwijken.

In grote lijnen zijn inwoners tot 50 jaar ondervertegenwoordigd, en inwoners van 60 jaar en ouder zijn oververtegenwoordigd.

Geslacht en leeftijd	Bevolking	Steekproef	Respons
Man 18 tot 30 jaar	9,1%	8,6%	3,0%
Vrouw 18 tot 30 jaar	8,9%	9,5%	6,3%
Man 30 tot 40 jaar	7,7%	8,1%	4,8%
Vrouw 30 tot 40 jaar	8,1%	8,3%	6,1%
Man 40-50 jaar	7,8%	7,4%	4,9%
Vrouw 40-50 jaar	8,5%	8,5%	6,6%
Man 50-60 jaar	8,9%	9,0%	9,1%
Vrouw 50-60 jaar	9,8%	9,4%	11,1%
Man 60–69 jaar	8,4%	9,2%	13,3%
Vrouw 60-69 jaar	8,7%	8,5%	12,9%
Man 70–79 jaar	4,6%	4,8%	9,0%
Vrouw 70-79 jaar	5,0%	4,5%	6,6%
Man 80 jaar en ouder	1,7%	1,8%	3,0%
Vrouw 80 jaar en ouder	2,9%	2,5%	3,4%
Totaal	100%	100%	100%
Aantal	98.944	4.000	971*

* In totaal hebben 35 van de 1007 respondenten hun leeftijd en/of geslacht niet ingevuld

Bijlage 3: Selectie van de vragen uit de omnibusenquête 2017

SAMENSPRAAK

De gemeente Zoetermeer betreft inwoners bij de voorbereiding, besluitvorming of uitvoering van beleid en projecten. Ook kunnen bewoners op eigen initiatief de gemeente betrekken bij onderwerpen. Dit wordt samenspraak genoemd.

- 52. Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming of uitvoering van beleid en projecten?**
- 1. zeer belangrijk
 - 2. belangrijk
 - 3. neutraal
 - 4. onbelangrijk
 - 5. zeer onbelangrijk
 - 6. geen mening
- 53. Als u de mogelijkheid krijgt om aan samenspraak deel te nemen (bijvoorbeeld over een plan in uw woonomgeving of beleid dat alle Zoetermeesters betreft), zou u daar dan gebruik van maken?**
- 1. ja, altijd
 - 2. ja, vaak
 - 3. ja, soms
 - 4. ja, zelden
 - 5. nee, nooit
 - 6. weet niet
- 54. Bent u ermee bekend dat de gemeente ondersteuning kan bieden bij uw initiatieven voor verbeteringen in de eigen (woon)omgeving of in de hele stad?**
- 1. ja
 - 2. nee
- 55. Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners ondersteunt bij dergelijke initiatieven?**
- 1. zeer belangrijk
 - 2. belangrijk
 - 3. neutraal
 - 4. onbelangrijk
 - 5. zeer onbelangrijk
 - 6. geen mening
- 56. Heeft u in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan een samenspraakproces met de gemeente?**
- 1. ja
 - 2. nee → ga naar vraag 68

57. Wat was het onderwerp?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- infrastructuur (wegen, parkeerplaatsen, fietspaden, voetpaden, riolering, verlichting etc.)
- een bouwplan (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of een grote verbouwing)
- groenvoorziening (groen in de directe woonomgeving, parken, bomen langs wegen)
- werk, zorg en inkomen
- veiligheid
- anders, namelijk:

58. Wat was voor u de belangrijkste reden om deel te nemen aan het samenspraakproces?

- 1. het verkrijgen van informatie over het te voeren beleid of een project
- 2. het meepraten over het te voeren beleid of een project, mijn voorkeur te kunnen inbrengen
- 3. het adviseren over het te voeren beleid of een project
- 4. het samen vorm geven aan het te voeren beleid of een project (coproductie)
- 5. voor mijn initiatief steun krijgen van de gemeente
- 6. anders, namelijk:

59. Was het duidelijk voor u welke ruimte u had binnen het samenspraakproces?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- ja, ik werd geïnformeerd en had verder geen invloed
- ja, ik kon meepraten
- ja, ik kon meebeslissen
- ja, anders, namelijk:

- nee, ik was niet op de hoogte van de ruimte die ik had binnen het samenspraakproces

60. Op welke wijze bent u door de gemeente op de hoogte gehouden bij het samenspraakproces?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- via door de gemeente georganiseerde bijeenkomsten
- via een door de gemeente ingestelde klankbordgroep
- via door de gemeente opgestelde nieuwsbrieven
- via berichten op de gemeentelijke website, Facebookpagina of Twitteraccount
- via e-mail
- via informatie van een raadslid of politieke partij
- anders, namelijk:

- ik ben niet door de gemeente op de hoogte gehouden → ga naar vraag 62a

61. Hoe beoordeelt u de in de vorige vraag genoemde manieren waarop de gemeente inwoners op de hoogte houdt van het samenspraakproces?

	1 zeer goed	2 goed	3 neutraal	4 slecht	5 zeer slecht	6 geen mening	7 niet van toepassing
- bijeenkomsten	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- klankbordgroepen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- nieuwsbrieven	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- website, Facebookpagina of Twitteraccount	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- e-mail	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- informatie van een raadslid of politieke partij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

62a. Bent u tevreden over de wijze waarop u door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden bent tijdens het samenspraakproces?

1. ja
 2. nee
 3. geen mening

b. Eventuele toelichting:

63. Hoe beoordeelt u de bij het samenspraakproces betrokken medewerkers van de gemeente op de volgende punten?

	1 zeer goed	2 goed	3 neutraal	4 slecht	5 zeer slecht	6 geen mening
- deskundigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- betrokkenheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- openheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- duidelijkheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐

64a. Bent u tevreden met het resultaat (tot nu toe) van het samenspraakproces?

1. ja
 2. nee
 3. geen mening

b. Eventuele toelichting:

Bijlage 4: Resultaten in tabelvorm

Vraag 52: De gemeente Zoetermeer betreft inwoners bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en/of projecten. Ook kunnen bewoners op eigen initiatief de gemeente betrekken bij onderwerpen. Dit wordt *samenspraak* genoemd.

Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners door middel van *samenspraak* betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en/of projecten?

	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
zeer belangrijk	373	27,9	421	37,1	352	37,1	296	29,7
belangrijk	680	50,8	504	44,4	446	47,0	483	48,4
neutraal	188	14,0	161	14,2	118	12,4	159	15,9
onbelangrijk	11	,8	5	,4	2	,2	13	1,3
zeer onbelangrijk	3	,2	4	,4	2	,2	2	,2
geen mening	84	6,3	39	3,4	28	3,0	45	4,5
totaal	1339	100,0	1134	100,0	948	100,0	998	100,0
niet ingevuld	4		6		1		9	
totaal	1343		1140		949		1007	

Vraag 52 naar leeftijdsklassen

Door 978 van de 998 respondenten uit bovenstaande tabel ingevuld. Van 20 respondenten die vraag 52 hebben ingevuld is de leeftijd niet bekend.

	zeer belangrijk		neutraal	zeer onbelangrijk		geen mening	totaal leeftijds-klasse
	belangrijk	belangrijk		onbelangrijk	onbelangrijk		
18 tot 30	24,4%	51,1%	20,0%	2,2%	0,0%	2,2%	100,0%
30 tot 40	25,5%	55,7%	15,1%	0,0%	0,0%	3,8%	100,0%
40 tot 50	27,3%	50,9%	18,2%	0,9%	0,0%	2,7%	100,0%
50 tot 60	30,1%	49,5%	15,3%	1,5%	0,0%	3,6%	100,0%
60 tot 70	32,3%	48,0%	14,6%	1,2%	0,8%	3,1%	100,0%
70 tot 80	35,5%	45,4%	12,5%	0,0%	0,0%	6,6%	100,0%
80 jaar en ouder	25,0%	40,6%	21,9%	1,6%	0,0%	10,9%	100,0%

Vraag 53: Als u de mogelijkheid krijgt om aan *samenspraak* deel te nemen (bijvoorbeeld over een plan in een uw woonomgeving of beleid dat alle Zoetermeeders betreft), zou u daar dan gebruik van maken?

	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
ja, altijd	91	6,8	117	10,3	109	11,5	73	7,3
ja, vaak	173	12,9	193	17,0	176	18,5	152	15,2
ja, soms	521	39,0	474	41,8	415	43,7	384	38,5
ja, zelden	181	13,5	133	11,7	112	11,8	103	10,3
nee, nooit	204	15,3	113	10,0	77	8,1	135	13,5
geen mening	166	12,4	105	9,3	60	6,3	150	15,0
totaal	1336	100,0	1135	100,0	949	100,0	997	100,0
niet aangekruist	7		5		0		10	
totaal	1343		1140		949		1007	

Vraag53 naar leeftijdsklasse

Door 971 van de 997 respondenten uit bovenstaande tabel ingevuld. Van 26 respondenten die vraag 53 hebben ingevuld is geen leeftijd bekend.

	ja, altijd	ja, vaak	ja, soms	ja, zelden	nee, nooit	geen mening	totaal per leeftijdsklasse
18 tot 30	4,4%	15,6%	38,9%	14,4%	14,4%	12,2%	100,0%
30 tot 40	13,2%	18,9%	41,5%	7,5%	7,5%	11,3%	100,0%
40 tot 50	2,7%	15,2%	49,1%	12,5%	5,4%	15,2%	100,0%
50 tot 60	12,3%	16,9%	32,8%	11,8%	12,3%	13,8%	100,0%
60 tot 70	4,8%	15,5%	40,9%	11,1%	11,9%	15,9%	100,0%
70 tot 80	7,2%	14,5%	39,5%	6,6%	17,1%	15,1%	100,0%
80 jaar en ouder	4,7%	7,8%	21,9%	9,4%	32,8%	23,4%	100,0%

Vraag 54: Bent u bekend met het feit dat de gemeente ondersteuning kan bieden bij uw initiatieven voor verbeteringen in de eigen (woon)omgeving of in de hele stad?

	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
ja	693	52,0	583	51,5	537	56,8	446	44,8
nee	640	48,0	549	48,5	408	43,2	550	55,2
totaal	1333	100,0	1132	100,0	945	100,0	996	100,0
niet ingevuld	10		8		4		11	
totaal	1343		1140		949		1007	

Vraag 55: Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners ondersteunt bij dergelijke initiatieven?

	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
zeer belangrijk	294	22,0	270	23,8	235	24,8	209	20,9
belangrijk	752	56,4	627	55,2	570	60,2	546	54,6
neutraal	182	13,6	174	15,3	110	11,6	180	18,0
onbelangrijk	11	0,8	9	0,8	4	0,4	9	,9
zeer onbelangrijk	1	0,1	2	0,2	1	0,1	1	,1
geen mening	94	7,0	53	4,7	27	2,9	55	5,5
totaal	1334	100,0	1135	100,0	947	100,0	1000	100,0
niet ingevuld	9		5		2		7	
totaal	1343		1140		949		1007	

Vraag 56: Heeft u in het afgelopen jaar deelgenomen aan een samenspraakproces met de gemeente?

	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
ja	142	10,6	132	11,6	105	11,1	92	9,2
nee	1195	89,4	1003	88,4	841	88,9	909	90,8
totaal	1337	100,0	1135	100,0	946	100,0	1001	100,0
niet ingevuld	6		5		3		6	
totaal	1343		1140		949		1007	

Vraag 56: naar leeftijdsklassen

In 2016 door 879 van de 846 respondenten uit bovenstaande tabel ingevuld; 67 respondenten hebben geen leeftijd ingevuld.

	2014		2015		2016		2017	
	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
18 tot 30	6,8%	93,2%	9,3%	90,7%	5,4%	94,6%	3,3%	96,7%
30 tot 40	11,3%	88,7%	8,8%	91,2%	11,9%	88,1%	5,7%	94,3%
40 tot 50	9,4%	90,6%	9,4%	90,6%	11,0%	89,0%	2,7%	97,3%
50 tot 60	11,8%	88,2%	12,8%	87,2%	13,8%	86,2%	10,2%	89,8%
60 tot 70	11,3%	88,7%	14,7%	85,3%	11,4%	88,6%	13,5%	85,3%
70 tot 80	13,1%	86,9%	9,2%	90,8%	7,0%	93,0%	11,7%	88,3%
80 en ouder	7,1%	92,9%	5,7%	94,3%	8,9%	91,1%	7,7%	92,3%

Vraag 57: Wat was het onderwerp?

In 2017 ingevuld door 90 van de 92 respondenten die in de afgelopen twaalf maanden aan een samenspraakproces hebben deelgenomen (vraag 56). Meer antwoorden per respondent mogelijk.

	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
- infrastructuur (wegen, parkeer- plaatsen, fietspaden, voetpaden, riolering, verlichting etc.)	53	37,9%	46	35,7%	30	28,6%	30	33,3%
- een bouwplan (plan voor een of meer nieuwe gebouwen op een open plek of in plaats van een of meer andere gebouwen, of een grote verbouwing van een bestaand gebouw)	36	25,7%	41	31,8%	33	31,4%	37	41,1%
- groenvoorziening (groen in de directe woonomgeving, parken, bomen langs wegen)	62	44,3%	65	50,4%	43	41,0%	18	20,0%
- werk, zorg en inkomen	2	1,4%	4	3,1%	2	1,9%	1	1,1%
- veiligheid	28	20,0%	21	16,3%	14	13,3%	5	5,6%
- anders, namelijk:	20	14,3%	14	10,9%	31	29,5%	21	23,3%
totaal aantal antwoorden	201	143,6%	191	148,1%	153	145,7%	112	124,4%
totaal aantal respondenten	140	100,0%	129	100,0%	105	100,0%	90	100,0%

Anders, namelijk:

Afschermen van de reclamemast door bomen.- Groene verlichting op het fietspad langs het Balijbos.

Aanpassingen Bentwoud

Buurtinitiatief "Wijk aan Zet": buurtproject "Eten bij de Buren".

Collectief door V.v.E.

De aanleg van een grote speeltuin

De HOM en alles wat daar mee te maken had parkeren, toegangswegen, openbaarvervoer, etc.

Hek rond schoolplein

Het uitbreiden van visplekken

Het wel of niet vissen op de Noorhoovse plas.

HOM

HOM

Kunstwerken nieuwe stadhuis

Park renovatie

Schoolplein perikelen Forelsloot
 Speelvoorziening
 Toekomst kinderboerderij Balijhoeve
 Vergadering bijeenkomst Outlet.
 Vissen in de buurt v. Huizen.
 Voorbereiding bestemmingsplan
 Windmolen balijbos.
 Windmolens balijbos

*Vraag 58: Wat was voor u de belangrijkste reden om deel te nemen aan het samenspraakproces?
 In 2017 ingevuld door 84 van de 92 respondenten die in de afgelopen twaalf maanden aan een
 samenspraakproces hebben deelgenomen (vraag 56). Meer antwoorden per respondent mogelijk.*

	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
- het verkrijgen van informatie over het te voeren beleid/ het project	37	27,4%	33	27,7	34	34,0	24	28,6
- het meepraten over het te voeren beleid/ het project, mijn voorkeur te kunnen inbrengen	69	51,1%	65	54,6	41	41,0	38	45,2
- het adviseren over het te voeren beleid/ het project	3	2,2%	6	5,0	4	4,0	5	6,0
- het samen vorm geven van het te voeren beleid/ het project (coproductie)	13	9,6%	7	5,9	17	17,0	7	8,3
- dat de gemeente mijn initiatief ondersteunt	7	5,2%	1	,8	1	1,0	3	3,6
- anders, namelijk:	6	4,4%	7	5,9	3	3,0	7	8,3
totaal	135	100,0	119	100,0	100	100,0	84	100,0

*Vraag 58: Wat was voor u de belangrijkste reden om deel te nemen aan het samenspraakproces?
 Anders, namelijk:*

- Deze aanleg te voorkomen vanwege de te verwachten overlast voor de bewoners.
- Doorgeven van onveilige verkeerssituaties rond het winkelcentrum (verkeerd aangelegde haaietanden)/
- Het tegenhouden van dat onzinnige megalomane plan dat bij voorbaat een mislukking is voor de stad en inwoners.
- Ik woon op Noordhove eiland en wil daar soms vissen.
- Informatie over nieuwe infrastructuur + serieus meedenken. Adviezen voor "hoe anders" zijn geuit richting de gemeente. Slechts een klein deel van het advies is overgenomen. Nog steeds een gevaarlijke situatie.
- Tegenhouden/bezwaren.
- Verandering eigendom.

Vraag 59: Was het duidelijk voor u welke ruimte u had binnen het samenspraakproces?

Meer antwoorden per respondent mogelijk

Ingevuld door 91 van de 92 respondenten die in de afgelopen twaalf maanden aan een samenspraakproces hebben deelgenomen. (vraag 56)

-	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
- ja, ik werd geïnformeerd en had verder geen invloed	45	32,4%	42	32,3%	27	25,7%	39	42,9%
- ja, ik kon meepraten	83	59,7%	65	50,0%	62	59,0%	41	45,1%
- ja, ik kon meebeslissen	12	8,6%	9	6,9%	13	12,4%	3	3,3%
- ja, anders, namelijk:	7	5,0%	13	10,0%	3	2,9%	3	3,3%
- nee, ik was niet op de hoogte van de ruimte die ik had binnen het samenspraakproces.	9	6,5%	14	10,8%	16	15,2%	9	9,9%
- totaal aantal antwoorden	156	112,2%	143	110,0%	121	115,2%	95	104,4%
- totaal aantal respondenten	139	100,0%	130	100,0%	105	100,0%	91	100,0%

Vraag 59: anders, namelijk:

- Ik kon aangeven waar ik wilde dat er kon worden gevist alleen was de uitslag al bekend voordat de enquête was gestart.
- Probleem loopt nog evenals verbouwing Hofvijver
- Wij hebben handtekeningen ingeleverd maar dan moet je toch afwachten wat daar het effect van zal zijn.

Vraag 60: Op welke wijze bent u door de gemeente op de hoogte gehouden bij het samenspraakproces?

In 2017 ingevuld door alle 91 van de 92 respondenten die hebben aangegeven in de laatste twaalf maanden aan een samenspraakproces te hebben deelgenomen (vraag 56) Meer antwoorden per respondent mogelijk.

-	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
- via door de gemeente georganiseerde bijeenkomsten	64	46,7%	62	48,1%	54	51,4%	44	48,4%
- via een door de gemeente ingesteld panel, forum of klankbordgroep	9	6,6%	13	10,1%	14	13,3%	5	5,5%
- via door de gemeente opgesteld nieuwsbrieven	41	29,9%	51	39,5%	46	43,8%	35	38,5%
- via door de gemeente op de gemeentelijke website, de Facebookpagina of het Twitteraccount verspreide berichten	3	2,2%	14	10,9%	13	12,4%	8	8,8%
- via e-mail	32	23,4%	24	18,6%	21	20,0%	15	16,5%
- via informatie van een raadslid op politieke partij	3	2,2%	4	3,1%	1	1,0%	7	7,7%
- anders, namelijk:	22	16,1%	11	8,5%	17	16,2%	16	17,6%
- ik ben niet door de gemeente op de hoogte gehouden	23	16,8%	15	11,6%	4	3,8%	8	8,8%
totaal aantal antwoorden	197	143,8%	194	150,4%	170	161,9%	138	151,6%
totaal aantal respondenten	137	100,0%	129	100,0%	105	100,0%	91	100,0%

vraag 60: anders, namelijk

Ingevuld door alle 16 respondenten die 'anders, namelijk:' hebben aangekruist.

- Afspraak met adviseur

- Door het kwaliteitsteam Buytenpark en via de krant.
- Het streekblad.
- In gesprek gegaan met wethouder Rosier.
- Ineens stond het op de site (F book).
- Niets meer vernomen na de laatste samenspraak ong. 1 jaar geleden!
- Slechte communicatie: geen geadresseerde post, waardoor wij te laat op de hoogte waren van eea.
- Via buurtvereniging.
- Via de bouwende organisatie.
- Via de buurtbewoners.
- Via persoonlijke brieven.
- Via provincie.
- Via VvE.
- Vve.
- Wijkvereniging.
- Zoetermeer nieuws. Postiljon/streekblad.

Vraag 61: Hoe beoordeelt u de in de vorige vraag genoemde manieren waarop de gemeente inwoners op de hoogte houdt van het samenspraakproces?

	zeer goed	goed	neutraal	slecht	zeer slecht	geen mening	totaal
- bijeenkomsten	2	23	15	2	0	2	44
- klankbordgroepen	1	1	2	0	0	0	4
- nieuwsbrieven	1	26	5	0	1	0	33
- website, Facebookpagina of Twitteraccount	0	3	5	0	0	0	8
- e-mail	3	7	3	2	0	0	15
- informatie van een raadslid of politieke partij	0	1	3	2	2	0	8

Vraag 62: Bent u tevreden over de wijze waarop u door de gemeente benaderd en op de hoogte gehouden bent tijdens het samenspraakproces?

	2014		2015		2016		2017		
	2017	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
ja		78	56,5	68	52,3	57	58,2	47	52,2
nee		37	26,8	39	30,0	26	26,5	23	25,6
weet niet		23	16,7	23	17,7	15	15,3	20	22,2
totaal		138	100,0	130	100,0	98	100,0	90	100,0
niet ingevuld		4		2		7		2	52,2
totaal		142		132		105		92	

Vraag 62: Ruimte voor een toelichting, naar bij vraag 62 gegeven antwoord.

Antwoord: ja

Doorgaans voldoende communicatie

Antwoord: nee

- Aanwezige ambtenaren kwamen mededelen wat was beslist en wat er gedaan zou worden. Samenspraak was derhalve een aanfluiting.
- Afspraak info mrt 2017 --> nooit meer iets vernomen!
- Door foutieve straatnaam was niet duidelijk wat er in de info avond besproken zou worden.
- Doordat wij geen geadresseerde post hebben ontvangen, maar algemene informatie, zijn wij te laat op de hoogte gekomen en waren er al beslissingsronden geweest. Hierdoor zijn wij zeer benadeeld in de totstandkoming van dit hele plan.
- Duurde veel te lang, voelde me niet serieus genomen.
- E.e.a werd afgedaan met een 'tekort aan financiën'.

- Gemeente heeft initiatief onvoldoende gesteund.
 - Het besluit dat werd genomen heeft geen rekening gehouden met wat de bewoners hebben aangegeven en toen er wederom een proces door een bewoner tegen de gemeente werd aangespannen werden wederom de betrokken bewoners niet geïnformeerd over wat er gaande was.
 - Ik heb - mede namens een grote groep andere Zoetermeesters - een schriftelijke bijdragen per mail ingestuurd en er in het geheel geen reactie op gekregen. Zelfs geen ontvangstbevestiging (terwijl dat wettelijk voorgeschreven is, dacht ik toch).
 - Ik heb de politiek meerdere malen (via mail) aangesproken. Van de partijen die voor het HOM waren heeft er niemand gereageerd.
 - Invloed is zéér beperkt.
 - Meer informatie was fijn geweest, en meer samenspraak. Dit is opgelegd geweest.
 - Mensen besluiten toch wel.
 - Na een eerste bijeenkomst niets meer vernomen over het project
 - Terugkoppeling kwam pas nadat de uitvoering gestart is.
-

Antwoord : geen mening

- is voor de bühne
-

Vraag 63: Hoe beoordeelt u de bij het samenspraakproces betrokken medewerkers van de gemeente?
 Ingevuld de respondenten die bij vraag 86 'ja' hebben geantwoord.

	zeer goed		goed		neutraal		slecht		zeer slecht		geen mening		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
2014														
deskundigheid	8	5,8%	61	44,5%	39	28,5%	8	5,8%	2	1,5%	19	13,9%	137	100,0%
betrokkenheid	7	5,1%	49	35,8%	52	38,0%	8	5,8%	4	2,9%	17	12,4%	137	100,0%
openheid	5	3,6%	42	30,7%	54	39,4%	13	9,5%	4	2,9%	19	13,9%	137	100,0%
duidelijkheid	5	3,6%	50	36,5%	45	32,8%	16	11,7%	4	2,9%	17	12,4%	137	100,0%
2015														
deskundigheid	4	3,2%	46	37,1%	45	36,3%	7	5,6%	6	4,8%	16	12,9%	124	100,0%
betrokkenheid	1	0,8%	44	35,5%	48	38,7%	7	5,6%	10	8,1%	14	11,3%	124	100,0%
openheid	1	0,8%	32	25,6%	54	43,2%	16	12,8%	9	7,2%	13	10,4%	125	100,0%
duidelijkheid	1	0,8%	44	35,5%	46	37,1%	14	11,3%	7	5,6%	12	9,7%	124	100,0%
2016														
deskundigheid	5	5,0%	48	47,5%	30	29,7%	6	5,9%	3	3,0%	9	8,9%	101	100,0%
betrokkenheid	5	5,0%	44	44,0%	28	28,0%	8	8,0%	6	6,0%	9	9,0%	100	100,0%
openheid	4	4,0%	33	33,3%	38	38,4%	10	10,1%	4	4,0%	10	10,1%	99	100,0%
duidelijkheid	5	5,0%	43	43,0%	28	28,0%	11	11,0%	4	4,0%	9	9,0%	100	100,0%
2017														
deskundigheid	2	2,2%	41	46,1%	30	33,7%	8	9,0%	1	1,1%	7	7,9%	89	100,0%
betrokkenheid	0	0,0%	42	47,7%	30	34,1%	6	6,8%	4	4,5%	6	6,8%	88	100,0%
openheid	1	1,1%	29	32,6%	40	44,9%	9	10,1%	6	6,7%	4	4,5%	89	100,0%
duidelijkheid	4	4,5%	25	28,1%	38	42,7%	14	15,7%	4	4,5%	4	4,5%	89	100,0%

Vraag 64a: Bent u tevreden met het resultaat van het samenspraakproces?

	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
ja	49	35,5	53	41,4	46	46,0	41	46,1
nee	42	30,4	46	35,9	29	29,0	27	30,3
weet niet	47	34,0	29	22,7	25	25,0	21	23,6
totaal	138	100,0	128	100,0	100	100,0	89	100,0
niet ingevuld	4		4		5		3	
totaal	142		132		105		92	

Vraag 64b: Ruimte voor toelichting, naar bij vraag 64a gegeven antwoord.

Antwoord: ja

- Me dunkt waarom.

Antwoord: nee

- Brug over de Violiervaar: nu er bij de bewoners geen overeenstemming is, maakt de gemeente zich er gemakkelijk van af.
- Burgers dragen geen verantwoordelijk. Is toch "inspiratie" en verder niets.
- College bepaald uiteindelijk. Agv. politieke voorkeur.
- Er is nog niets gebeurd.
- Er zijn nog steeds gesprekken gaande.
- Het duurt te lang.
- Laat op z'n minst weten dat je een reactie ontvangt en houd degenen die een inbreng hebben geleverd op de hoogte van de voortgang. Totaal geen reactie voelt als genegeerd worden.
- Wordt niet echt serieus genomen. Geen of slechte terugkoppeling.

Antwoord: geen mening

Hom gaat niet door gelukkig, maar niet door samenspraak.

Vraag 65a: Bent u tevreden over de wijze waarop de gemeente het resultaat (tot nu toe) van het samenspraakproces heeft teruggekoppeld?

	2014		2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
ja	57	41,9	60	47,2	44	44,0	30	33,3
nee	40	29,4	44	34,6	30	30,0	35	38,9
geen mening	39	28,7	23	18,1	26	26,0	25	27,8
totaal	136	100,0	127	100,0	100	100,0	90	100,0
niet ingevuld	6		5		5		2	
totaal	142		132		132		92	

Vraag 65b: Ruimte voor toelichting, naar in bij vraag 65a gegeven antwoord.

Antwoord: nee

- Er is niets terug gekoppeld
- Er was geen terugkoppeling.
- Geen informatie verstrekking.
- Gemeente luistert niet voldoende nr. bewoners.
- Het grootste gedeelte v/d info vind je in de krant.
- Idem 64b.
- Ik heb na het ontvangen van een brief nog via de mail gereageerd en nooit meer een reactie ontvangen
- Nee, de bomen aan de Noodlaan worden toch gekapt. Dat wil ik niet.

- Laat op z'n minst weten dat je een reactie ontvangt en houd degenen die een inbreng hebben geleverd op de hoogte van de voortgang. Totaal geen reactie voelt als genegeerd worden.

Antwoord: weet niet

- Dit is nog niet gebeurd maar het betreft een recent proces.
- Nog geen terugkoppeling gehad.

Vraag 66a: welk rapportcijfer zou u het samenspraakproces in het algemeen geven?

	2014		2015		2016		2017		cumulatief %
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	
lage waardering 1	2	1,4	9	7,0	3	3,0	2	2,2	2,2
2	2	1,4	4	3,1	3	3,0	0	0,0	2,2
3	7	5,0	5	3,9	3	3,0	6	6,7	8,9
4	4	2,9	6	4,7	6	6,0	10	11,1	20,0
5	16	11,5	23	17,8	11	11,0	8	8,9	29,9
6	29	20,9	27	20,9	21	21,0	18	20,0	48,9
7	41	29,5	33	25,6	27	27,0	32	35,6	84,9
8	25	18,0	15	11,6	20	20,0	10	11,1	95,6
9	2	1,4	1	,8	1	1,0	0	0,0	95,6
hoge waardering 10	1	,7	1	,8	1	1,0	0	0,0	95,6
geen oordeel	10	7,2	5	3,9	4	4,0	4	4,4	100,0
totaal	139	100,0	129	100,0	100	100,0	90	100,0	
niet ingevuld	3		3		5		2		
totaal	142		132		105		92		
Gemiddeld rapportcijfer:		6,3		5,8		6,2		6,0	

Vraag 66b: Ruimte voor toelichting, gerangschikt naar rapportcijfer

Rapportcijfer 1:

- De bomen aan de Noodlaan worden toch gekapt. Dat wil ik niet.

Rapportcijfer 2:

Rapportcijfer 3:

- Als je mensen in een inbreng laat geven, houd ze dan op de hoogte. Nu maakt de gemeente een slechte beurt, want ze neemt de betrokken inwoners niet serieus.
- Dit meent u toch niet? Dit is namelijk een open deur intrappen.
- Er is geen eenduidigheid in de samenspraak: er wordt met verschillende partijen op verschillende tijdstippen overlegd. Is heel verwarrend en niet open en eerlijk.
- Er was geen samenspraak

Rapportcijfer 4:

- De gekozen methodiek was op voorhand kansloos. Als er eerst bij 4 verschillende partijen consensus moet om verder aan tafel te komen bij het bestuur is onmogelijk dus zonde van de tijd en het geld.
- De gemeente houdt ons onvoldoende op de hoogte, is traag en komt gemaakte afspraken moeizaam na.
- Het in meer voor de vorm.
- Het plan is vaak al voor 90% op papier klaar.
- Onvoldoende inzicht en empathie voor initiatief.

Rapportcijfer 5:

- Wordt niet echt serieus genomen. Geen of slechte terugkoppeling.

Rapportcijfer 6:

Rapportcijfer 7:

Er zit ook een vorm van eigenbelang van het college in.

Rapportcijfer 8:

Communicatie met de achterban is moeilijk vind ik. De gemeente doet het zo goed mogelijk ben ik van mening.

Vraag 67: Ruimte voor tips op het gebied van samenspraak

- Als je mensen in een inbreng laat geven, houd ze dan op de hoogte.
 - Betere communicatie aan bewoners die rechtstreeks belanghebbenden zijn, o.a. geadresseerde post verzenden.
 - Communiceer veel beter, als gemeente zijnde, naar de bewoners van Zoetermeer.
 - Daadwerkelijk luisteren.
 - De informatievoorziening zou vele malen beter kunnen, de gemaakte afspraken binnen de afgesproken termijn nakomen en rekening houden met de bewoners van een wijk voordat ze beslissingen nemen en ze ruim de kans geven om inspraak hierin te hebben.
 - De organisatie van de bijeenkomsten was prima. Kreeg als burger wel het gevoel dat de beslissing al genomen was en dat mijn mening er niet toe deed. De samenspraak werd georganiseerd omdat het moest maar werd niet gebruikt om serieus naar de burger te luisteren.
 - Duidelijkere info.
 - Echt luisteren.
 - Eerlijk zijn en beter toelichten wat het probleem is. En mensen met elkaar laten beslissen (de mensen die er mee te maken hebben).
 - Geef een indicatie of kritische geluiden ter harte worden genomen
 - Groter empathisch vermogen!
 - Hou rekening met het verleden en met gevoelens.
 - Ja echt luisteren naar de mensen en hun vragen. Soms chaotisch zo'n bijeenkomst!
 - Ja, afspraken nakomen!
 - Maak een centraal meldpunt voor eventuele verbeter zaken binnen de gemeente
 - Meer Professionaliteit. 1. Communicatie duidelijker. 2. Meer Seriusheid i.p.v. vage beloften.
 - Misschien een soort van wgk vergaderingen organiseren. Wat gaat goed wat kan beter. Bijv. door per postcode gebied contact personen te selecteren die vergaderingen bijwonen.
 - Misschien gebruik van internet om belangstelling voor informatie avonden e.d. op te geven
 - Persoonlijke enquête aan bewoners.
 - Plannen bij aankondiging direct digitaal beschikbaar stellen, niet pas op de avond zelf of alleen in het stadhuis. Plannen moeten voor alle inwoners inzichtelijk zijn op zijn/haar moment, niet slechts op 1 moment.
 - Tijdig, open en eerlijk
 - Vaak praat de deskundige met een groepje mensen over de aanpak. Daarna komt een ander groepje, dat niet luisterde bij iemand anders, dus het vorige niet hoorde! Dan begint 't weer opnieuw! Deze bijeenkomsten moeten echt centraal! Dit is te rommelig.
 - Vaker doen en meer ruchtbaarheid er aan geven.
 - Zorg voor samenspraak en niet voor een koffieavond met vastliggende mededelingen.
-

Vraag 68: Kunt u de belangrijkste reden geven waarom u in de afgelopen twaalf maanden niet aan samenspraak heeft deelgenomen? Ingevuld door 882 van de 9 09 respondenten die bij vraag 56 'nee' hebben geantwoord (in de afgelopen 12 niet aan samenspraak deelgenomen).

	2015		2016		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
er was geen onderwerp dat op mij of mijn woonomgeving betrekking had	253	26,4	267	32,1	179	20,3
ik had daar zelf geen belang bij	108	11,3	72	8,7	60	6,8
ik had daar geen interesse voor	121	12,6	101	12,1	127	14,4
ik had het te druk / ik had andere prioriteiten	260	27,2	181	22,0	283	32,1
het beleid ligt volgens mij toch al vast	122	12,7	100	12,1	99	11,2
andere reden, namelijk:	93	9,7	111	13,3	134	15,2
totaal	957	100,0	832	100,0	882	100,0

Anders, namelijk: (door 129 van de 134 respondenten ingevuld)	Aantal
Afhankelijk van derden.	1
Begin 2017 naar Zoetermeer verhuisd, dus wist hier nog niks van af.	1
Ben 90 jaar.	1
Ben al 85 jaar slecht ter been.	1
ben invaliden en mijn leeftijd	1
Ben niet in staat deel te nemen door slechte gezondheid.	1
Ben nieuw in deze gemeente en moet e.e.a. nog leren kennen.	1
Ben pas komen wonen in Zoetermeer.	1
Bomenbeleid Seghwaert. Belangenorganisaties voor het behoud hadden meer invloed dan bewoners die er lang wonen en last hebben van de bomen.	1
chronisch ziek	1
De samenkomst is gekleurd: alleen mensen met bepaalde wensen komen waardoor er een verkeerd beeld van de gewenste situatie instaat.	1
Gaat niet meer 88 jaar invalide.	1
Geen idee dat dit mogelijk was.	1
Geen idee dat het bestond	1
Geen idee van een samenspraak	1
Geen idee waar dit moet plaats vinden, nooit informatie over gehad!!!!	1
Geen idee waar en wanneer dit georganiseerd wordt.	1
Geen idee wanneer dat is.	1
Geen idee wat er wanneer wordt besproken	1
Geen idee, was niet op de hoogte dat er / of er iets was.	1
geen informatie over gezien of ontvangen.	1
Geen notie van.	1
geen weekbladen met informatie over dergelijke plannen gelezen. Veel op reis!	1
Gezondheidsredenen.	1
Heb er géén informatie over gekregen.	1
Heb geen info binnen gehad dat er een samenspraak was.	1
Heb hier geen idee van dat dit mogelijk is.	1
Ik begrijp het vaak niet, de brieven al niet.	1
Ik ben 80 jaar	1
Ik ben erg ziek heel erg en heb geen woning	1
Ik ben niet geïnformeerd.	1
Ik ben niet op de hoogte geweest dat hier gelegenheid voor was	1
ik ben niet uitgenodigd naar mijn eigen inzien.	1
Ik ben oud!	1
Ik ben pas net verhuisd naar Zoetermeer en wist niet dat dit kon.	1
ik ben recent in Zoetermeer komen wonen.	1

Ik ben woon hier bijna 1 jaar.	1
Ik heb geen eigen woning.	1
ik heb geen informatie gezien/ontvangen over samenspraakmomenten/onderwerpen	1
ik was enkele maanden ziek	1
ik was er niet van op de hoogte	1
Ik was niet op de hoogte wanneer en waarover er samenspraak mogelijk was.	1
Ik was nooit uitgenodigd.	1
Ik was op de hoogte wat de gemeente van plan was met de bomen in onze buurt en ik was het eens met hun plan.	1
Ik was toen nog onder de 18 en was er toen niet van op de hoogte wat er allemaal mogelijk was op dat gebied.	1
Ik was vrijwillig schouwer voor de gemeente een aantal jaren deze werd plotseling beeindigd. Zonder medeling van redenen.	1
Ik weet niet hoe en waar dit moet	1
Ik weet van het bestaan niet af. Niet uitgenodigd om deel te nemen.	1
Ik weet/wist niet dat je daar aan kan deelnemen of waar je de besproken onderwerpen kan vinden. Tevens heb ik het redelijk druk met werk en opleiding.	1
Ik wist niet dat dat kon.	1
Ik wist niet dat het bestaat.	1
Ik wist niet dat ik kon meepraten. Hoe kan ik hierbij worden betrokken?	1
Ik wist niet hoe wat waar.	1
Ik woon hier 4 maanden.	1
Ik woon hier pas 10 maanden (in Zoetermeer).	1
Ik woon hier pas; e.e.a. was niet bekend.	1
Ik woon pas sinds september jl in Zoetermeer.	1
Jullie zijn zelf capabel genoeg.	1
Kan in Savelsbos meepraten met de bewonerscommissie.	1
Langdurig herstel na operatie.	1
Leeftijd (85 en 88 jaar).	1
Leeftijd.	1
Lichamelijk niet mogelijk.	1
Lichamelijke klachten.	1
Mijn gezondheid staat dat niet toe.	1
Mijn gezondheidsconditie laat het niet toe	1
mijn leeftijd wordt in december 92 jaar !	1
mijn ziekte	1
Mobiliteitsproblemen door ziekte.	1
Niet bekend mee.	1
Niet bekend met samenspraak, of niet duidelijke uitgenodigd of antwoord 1.	1
Niet geïnformeerd.	1
Niet geweten dat dit überhaupt mogelijk was.	1
Niet in staat om dat te doen.	1
niet op de hoogte	1
Niet op de hoogte dat samenspraak mogelijk was.	1
Niet op de hoogte van de mogelijkheid.	2
Niet op de hoogte van onderwerpen.	1
Niet op de hoogte wat en wanneer.	1
Niet op de hoogte.	2
Niet voorbij zien komen.	1
Omdat er besluiten worden genomen door buitenstaanders.	1
omdat ik daar niet van op de hoogte was / ben	1

Onbekend met de weg hiernaar toe/ hoe, wanneer en waar samenspraak	1
Opmerking. Ik doe wel mee aan enquêtes van de gemeente (panel).	1
Ouderdom en ziekte.	1
Ouderwets proces/overleg - doe het online via enquêtes en e-mail(digitaal panel was mij onbekend).	1
Persoonlijke omstandigheden.	1
Problemen worden niet aangepakt.	1
Samenspraak en inspraak is zonde van de tijd.	1
Slechte gezondheid.	1
Te oud en te beperkt, Heb me daar in het verleden zeer druk om gemaakt (zorgvragersraad)	1
Te oud.	2
te veel/te lang inspraak over kappen platanen in Seghwaert	1
Te weinig aandacht gehad hiervoor: ik heb een nee-nee-sticker dus moet er zelf aan denken deze info op te zoeken!	1
Vanwege gezondheid	1
verhuizing van Leiwater naar Wijnberg	1
Via de Stichting Hof van Seghwaert ben ik er wel bij betrokken, maar ik heb niet zelf aan de samenspraak deelgenomen.	1
Waar kan ik dat vinden dan?	1
Was daarover niet geïnformeerd en was niet bekend met de mogelijkheid daartoe	1
Was er niet mee bekend.	2
Was er niet van op de hoogte.	2
was niet op de hoogte van samenspraak in mijn omgeving	1
Was niet op de hoogte.	1
Was niet wonend in Zoetermeer.	1
We waren niet op de hoogte.	1
We worden niet daarover geïnformeerd.	1
Wegens ziekte.	1
Wist er niks van.	1
Wist het niet en mijn gezondheid laat niet toe.	1
Wist niet dat het er was.	2
Wist niet of dat er was!	1
Wist niet waar, wanneer of waarover.	1
woon hier nog maar pas	1
woonde en werkte in het buitenland	1
wordt niet geluisterd	1
Ziek, leeftijd.	1
Ziekte.	5